

PRAHA, 20. prosinec 2021

Vysokorychlostní tratě v České republice budou součástí hlavní sítě TEN-T

Evropská komise zveřejnila 14. prosince 2021 návrh revize nařízení TEN-T¹, který zohledňuje cíle Evropské dopravní politiky, Strategie chytré a udržitelné mobility a Green Deal. Správa železnic v období přípravy tohoto návrhu usilovala o zařazení systému vysokorychlostních tratí (VRT), zejména Via Vindobona (Berlín – Vídeň) a Vídeň – Ostrava do hlavní sítě TEN-T, také z důvodu získání možnosti čerpání dotací z fondů EU.

Vyjednávání bylo složité, Evropská komise na počátku zcela vylučovala zásadní změnu map hlavní sítě, nechtěla ohrozit její dokončení do roku 2030. Původní návrh byl ponechat české VRT v globální síti, což by reálně vylučovalo financování z CEF před rokem 2040. Správě železnic se pomocí série osobních jednání, která vyvrcholila během akce Connecting Europe Express, podařilo přesvědčit Evropskou komisi k zařazení české VRT do hlavní sítě a rozšířené hlavní sítě TEN-T již v úvodním návrhu revidovaného nařízení.

Návrh EK plně respektuje požadavky prosazované Správou železnic a umožní kofinancování českých VRT z fondů EU. Současně je zřejmé, že projekt Via Vindobona je projektem prioritního významu EU pod přímým dohledem a s podporou Evropské komise.

Novinky návrhu v trasování a rozsahu hlavní sít:

- Via Vindobona: Berlín – Praha – Vídeň – celá trasa nové VRT v ČR (s možnou výjimkou Středohorského tunelu – z mapy není patrné) bude zařazena do hlavní sítě s tím, že úseky Lovosice – Praha – Světlá nad Sázavou a Velká Bíteš – Břeclav budou součástí hlavní sítě s maximální prioritou financování a dokončením do roku 2030 (úsek Světlá nad Sázavou – Velká Bíteš je zařazen do rozšířené hlavní sítě s termínem dokončení 2040, financování je možné již nyní).
- Brno – Přerov – Ostrava je zařazen také do hlavní sítě s tím, že Brno – Přerov je již dnes její součástí (modernizace na 200 km/h). Úsek Přerov – Ostrava je pravděpodobně zařazen do rozšířené varianty.
- V hlavní síti pro nákladní dopravu zůstává úsek Brno – Česká Třebová, což umožňuje spolufinancování projektů na této trati z Blending Call CEF.
- V hlavní síti zůstává i úsek Česká Třebová – Ostrava, jehož zachování se podařilo vyjednat i v případě zařazení VRT do hlavní sítě. Spolufinancování projektů z Blending Call CEF je tedy zachováno.
- Trať Velký Osek – Choceň je nově zařazena do hlavní sítě TEN-T pro nákladní dopravu.

¹ Návrh Evropské komise NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, kterým se mění nařízení (EU) č. 2021/1153 a nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušuje nařízení (EU) č. 913/2010 nařízení (EU) č. 1315/2013 ([link](#))

- Základním principem revize nařízení je sloučení Koridorů hlavní sítě (angl. Core Network Corridors, zkr. CNC) a Železničních nákladních koridorů (angl. Rail Freight Corridors, zkr. RFC) a vytvoření tzv. Evropských dopravních koridorů (angl. European Transport Corridors, zkr. ETC), které budou zahrnovat nejvýznamnější tratě Hlavní sítě TEN-T.
- Přes ČR nově mají procházet dva evropské dopravní koridory, a sice Rýnsko-dunajský a Balticko-adriatický. Tím budou odstraněny překryvy dosavadních koridorů RFC, avšak všechny dosavadní hlavní směry zůstanou součástí nových koridorů ETC.
- Revize nařízení dále zavádí novou vrstvu sítě TEN-T. Podle původního nařízení byl termín dokončení hlavní sítě stanoven na rok 2030 a globální sítě na rok 2050. Nově je zařazena tzv. rozšířená hlavní síť (angl. Extended Core Network) s termínem dokončení 2040.
- Zařazení českého systému VRT a hlavních nákladních os do hlavní sítě a rozšířené hlavní sítě je extrémně důležité z pohledu budoucího kofinancování staveb z prostředků EU. Pouze projekty na těchto tratích budou kandidáty na spolufinancování z CEF 2 a dalších fondů EU. CEF 2 je hlavním nástrojem pro financování projektů rozvoje evropské dopravní infrastruktury.
- Návrh nařízení dále zavádí nové nároky na minimální parametry tratí, jež jsou součástí sítě TEN-T, nicméně veškeré tyto dodatečné parametry bude v dalším kroku schvalování diskutovat a posuzovat Evropský parlament, a může tedy dojít k výrazným úpravám návrhu Evropské komise.